

FAR & FLYG!

// Efter några dagar i Chamonix känner du dig som en kung i pisterna. På din egen graderingsskala har du snabbt gått från en Stig-Helmer-lookalike till en förfinad Ingemar Stenmark-kopia.

Redo för en ny utmaning på snö? I så fall borde du lära dig att flyga. Allt med hjälp av en kitebräda!

TEXT: HENRIK LENNGREN

// FAKTA

Företeelsen är drygt 30 år gammal och uttänkt av Gijbertus Panhuse. Den holländske innovatören presenterade 1977 en idé som gick ut på att åkaren stod upp på en bräda och drogs framåt av en fallskärm fastgjord i en sele. Panhuse fick patent på uppslaget men det dröjde ytterligare några år innan kite på allvar började utmana vindsurfingen, som på 70- och 80-talet var en högst dominerande bräd sport på vatten. Bröderna Legaigoux – Dominique och Bruno – hade stor del i den upptagna kampen, då de filat vidare på idén och 1984 gavs patent på en uppblåsbar kite som gjorde det möjligt att vattenstarta. Under en tioårsperiod tillverkade fransoserna hundratals kites och brädor och 1993 sålde man sin första serietillverkade kite, som kom att heta Wipika.

Två år senare fick den kiteintresserade generationen upp ögonen för "Den stora citronklyftan", som fått sitt namn på grund av att formen och färgen påminde om en svävande citronklyfta.

I slutet av 90-talet tilltog intresset och tävlingar började arrangeras i strid ström. Legenden Flash Austin vann tidernas första arrangemang, som hölls på surfingmeckat Maui. Antalet anhängare har fortsatt att öka även efter millennieskiftet. I dag uppskattar man att det finns drygt 200 000 åkare runt om i världen.

FOTO HUBERT ELMING

– JAG BEHÖVER INTE ÖVERTYGA VÄNNER ATT BÖRJA, JAG VILL ATT DE SJÄLVA UPPTÄCKER KITE. NÄR DE VÄL KÖR SÅ BLIR DE SÅLDA DIREKT.

FOTO HUBERT ELMING

FOTO LARS SJÖBERG

Det har gått tolv år sedan, men när Lars Sjöberg slår sig ned i förarsätet på minnas tåg känns det som i går. Utan svårigheter och med ett leende på läpparna kommer han ihåg doften av förväntan i luften när han riggade den 6,3 kvadratmeter stora kiten, sköt upp den och flög som en vante därefter. Lars kunde inte begripa hur en kite kunde generera så mycket kraft.

I dag är han en av omkring 1 500 hängivna kiteåkare i Sverige. Och nu när vintern är här drar han gärna till något snötäckt fjäll ovanför trädgränsen. Eller varför inte till en frusen bottenvik.

– Men den skönaste känslan är att kitea uppför i puder. Det är bara så supernajs, säger han.

Sportens anhängare brukar använda ordet "beroendeframkallande" när de ska beskriva känslan att kita. Adrenalin, utmaningen och frihetskänslan bildar en treenighet som får kroppen att skaka av hänförelse. Som nybörjare är det en smått obeskrivlig kick att flyga iväg med kiten, oavsett om det är stora vågor, krabbsjö, plattvatten eller spraypuder.

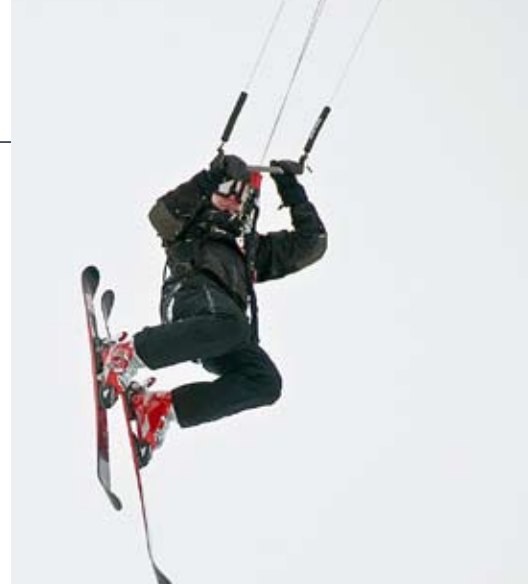
– Det nybörjare har svårt för, är att greppa styrningen. Man har en tendens att använda bommen som en ratt, och använder depowerfunktionen baklänges (drar bommen mot sig i krissituationer) – vilket ger mer kraft när man vill ha mindre. Många åker också för mycket mot eller med vinden, säger Lars.

Enligt honom finns det inga solklara genvägar till att bli en bra kiteåkare. "Man måste få det att sitta i ryggmärgen", som han uttrycker det.

– Jag behöver inte övertyga vänner att börja, jag vill att de själva upptäcker kite. När de väl kör så blir de sålda direkt.

ALLA SOM ÄGER en kite behöver alltså inte oro sig för att utrustningen blir till rost och mögel i ett skytmt garagetillhåll under vinterhalvåret. Det går minst lika bra att kita när sommaren och hösten gått i ide och himlen spridit ut sitt vita guld över marken.

Även om det finns kites som är speciellt tillverkade för snö fungerar de som används på vatten utmärkt även på fjället eller

på en snötäckt sjö. Skidor eller snowboard under fötterna är en smaksak, men det går snabbare att komma igång på ett par klassisk laggs.

Som snökiteåkare handlar det inte i första hand om att göra de mest avancerade trickerna eller högsta hoppen. Snarare tvärtom. Det är inga tvivel om att det finns stora risker i samband med sporten och det är först när du haft tålmodet, talangen och förståndet att lära dig hantera alla tänkbara situationer på ett säkert sätt som du kan börja utvecklas på allvar. Men kitingen i sig kräver inte att du är toppatlet eller född på en bräda. Alla kan lära sig, helt enkelt.

Och påståendet att kite skulle vara en Extremsport är i grund och botten en myt.

– I sådana fall kan allt uppfattas som extremt. Köp en Volvo 740 och kör 200 knuck på en krokig väg... Kite blir vad man gör det till, från att tolka i sakta mak med sina Telisar, till att sätta ett tiometershopp och göra en kitelooop, säger Lars Sjöberg.

Att kita i pudersnö påminner mycket om utförsåkning i bra förhållanden. Största skillnaden är att man kan utnyttja terrängen på ett annat sätt när det även går att bränna uppför bergen. På exempelvis Hardangervidda i Norge, som är fem gånger tio mil stor, behöver man aldrig oro sig för att nattens dump ska bli uppkörd.

Kite, förresten. Begreppet kommer från den engelska glosan drake. Konceptet ligger i att inse tjusningen i att surfa och skida med hjälp av brädan, bommen och den uppblåsbara skärmen som får en att flyga.

Vill det sig riktigt väl kanske du flyger hela vägen till himlen. Den sjunde, alltså.